

Дослідження системоутворюючих чинників які здійснюють вплив на організацію та впровадження експортно-імпоротної діяльності підприємств

Валерія Голембйовська

студентки групи Мен-19зн,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: HolembovskaVR@krok.edu.ua

Оксана Кириченко

Науковий керівник:

доктор економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0001-5244-8323

Перелік важливих системоутворюючих показників, які характеризують чинники внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, відповідає новим умовам господарювання, обумовленим поглибленням євроінтеграційних процесів, які відмічаються в сучасній національній економіці. Природно, що перелік використаних показників не є вичерпним та може корегуватися відповідно до постійних змін умов ЗЕД підприємства та завдань дослідження. За результатами виконаних досліджень визначено групу чинників, які безпосередньо впливають на формування та використання організаційно-економічного механізму розвитку ЗЕД підприємств. Також встановлено, що 23 окремі чинники зовнішнього середовища макро- і мікрорівня можуть мати як позитивний, так і негативний характер впливу. До чинників зовнішнього середовища, які позитивно впливають на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств, належать [1]: ефективне функціонування державних інституцій; ефективна національна система стимулів і заохочень до такої діяльності; наявність високого споживчого попиту і ефективних партнерів; вільний доступ до інформації про виробника тощо.

До чинників внутрішнього середовища, які позитивно впливають на розвиток такої діяльності підприємств, можна віднести: наявність ефективного у підприємства власника; відсутність боргових зобов'язань у підприємства; висококваліфіковані кадри, наявність системи перенавчання та перекваліфікація працівників; сприятливий інвестиційний клімат тощо.

Чинниками зовнішнього середовища, які негативно впливають на ЗЕД підприємства є [2]: нестабільність законодавчої бази; неефективна податкова система; висока конкуренція та неефективна антимонопольна політика; наявні інфляційні процеси; обмежений доступ до кредитних ресурсів та висока їх вартість; висока вартість імпорту нових технологій. До чинників внутрішнього середовища, які мають негативний вплив на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства належать: відсутність мотивації працівників; відсутність постійних постачальників; відсутність ефективної логістики; втрата напрацьованих і відсутність нових партнерських зв'язків; дефіцит фінансових ресурсів та сировини тощо. Проаналізовані чинники визначають формування

та використання організаційно-економічних механізмів стимулювання ЗЕД підприємств в умовах поглиблення трансформаційних та інтеграційних процесів в національній економіці. Потрібно зауважити, що в результаті реалізації нової стратегії інтеграції в світове господарство в умовах трансформації підприємство переходить на інший рівень взаємодії і взаємовідносин у своєму економічному розвитку. Інтеграційний етап розвитку виокремлюється оскільки, процес євроінтеграції підприємства обумовлює масштабні структурні зрушення у всіх сферах його діяльності, що мають характер, не притаманний попереднім умовам розвитку і функціонування. Крім того, в умовах інтеграції необхідно враховувати вплив кризових явищ, які впливають на його діяльність не тільки на внутрішньому, але і на зовнішньому ринку. Доречно провести порівняльний аналіз умов підготовки до поглиблення євроінтеграційних процесів національних підприємств з аналогічними перетвореннями в Латвії, Литві, Естонії, Угорщині, Польщі, Чехії, Словаччині та інших країнах Східної Європи членах Євросоюзу. Практика інтеграції цих країн в європейську спільноту засвідчує, що більшість проблем функціонування та ефективного розвитку підприємств на етапі поглиблення інтеграції, безпосередньо пов'язані із успадкуванням від попередньої системи господарювання недосконалих організаційно-економічних механізмів [3]. Зауважимо, що підприємство-суб'єкт ЗЕД є складною соціально-економічною системою мікрорівня, а отже, особливості його функціонування можуть бути описані за допомогою теорії систем. В основі цієї теорії йдеться про те, що результативність системи більшою мірою визначають не складові як такі (ресурси, основні фонди тощо), а зв'язки між складовими (виробничі, технологічні, соціальні, фінансові тощо). Підприємство, володіючи абсолютно однаковими структурними елементами, але використовуючи різні системи взаємозв'язків і взаємодії, може отримати принципово різний економічний ефект. Теорія систем засвідчує, що в системі все взаємопов'язано. Взаємозв'язок і взаємодія між будь-якими елементами системи завжди існує: вони можуть бути прямими, тобто функціональними, або ж непрямими, стохастичними або кореляційними. Організаційно-економічний механізм забезпечення ЗЕД підприємства можна поділити на дві складові [4,5]: 1. зовнішній механізм (елементів зовнішнього середовища підприємства та взаємозв'язків взаємодії). 2. внутрішній механізм (елементів внутрішнього середовища підприємства та взаємозв'язків і взаємодії). Необхідно зауважити, що підприємство-суб'єкт ЗЕД є відкритою системою, а звідси, розмежувати його зовнішні та внутрішні елементи неможливо, також неможливо абстрагуватися від зовнішньої складової та розглядати виключно внутрішню. Зазначимо, що в умовах євроінтеграції, зовнішній ринковий механізм є пріоритетним та визначає принципи формування і функціонування внутрішнього механізму підприємства.

Ключові слова: управління; управлінські технології; механізми управління.

Список використаних джерел

1. Васюк Т. В. Організаційно-економічні механізми створення і функціонування спільних підприємств. *Бізнес-навігатор*. Херсон: МУБіП, 2013. №3 (32). С. 255-260.
2. Васюк Т. В. Механізми забезпечення економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Бізнес навігатор*. Херсон: МУБіП, 2014. №1 (33). С. 288-294.
3. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини. К.: Кондор, 2005. 266 с.
4. Макогон Ю. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 424 с.
5. Дроздова Г. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства. К.: ЦНЛ, 2004. 247 с.